

BERÄTTELSE TILL DIALOGDUKEN

Johan, 79, kommer in till sjukhuset

Han har i många år levt ensam i sin stuga där han skött sig själv och sina katter. Han har nu fått skjuts in av en granne sedan han fallit omkull på vedbacken och brutit benet.

Han är vid ankomsten till sjukhuset mager och smutsig, men orienterad till tid, rum och person. Han har en del sår som behöver ses över, bland annat ett djupt jack i handen som skadades på yxan då han föll. Skjortan är blodig och klibbar fast i såren men Johan vill behålla den på. Johan protesterar högljutt då personalen vill ta av skjortan och duscha honom. Trots upprepade försök från personalen vägrar han att ens knäppa upp skjortan. Han menar att det inte behövs, och hävdar att han i hela sitt liv aldrig behövt hjälp av vare sig läkare eller andra.

Sven och Elsa

Sven och Elsa är gifta och bor i en villa som Sven har byggt själv. Båda är i 85-årsåldern och har två vuxna barn och fem barnbarn. Elsa har de senaste åren blivit allt mer glömsk. Sven och Elsa har utvecklat ett sätt att samarbeta så att Elsa kan upprätthålla sin identitet och känna att hon klarar av sina uppgifter i hemmet.

Nu har Sven blivit sjuk. Han har diagnostiserats med pancreascancer och blir i snabb takt allt svagare och är mer eller mindre sängliggande. Sven vill vara hemma hos Elsa. Han vill inte höra talas om att behöva åka in på sjukhus. Han vill vara med Elsa och han vill dö i huset. Hemmet förfaller i rask takt då Elsa inte klarar av att sköta hemmet utan guidning från Sven.

Barnen vill att Sven läggs in på sjukhus och att Elsa får ett boende för personer med demenssjukdom. Barnen driver på i frågan och pratar med vårdens representanter om det oetiska med att låta gamla människor leva under de förhållanden som Sven och Elsa lever.

En prehospital vårdssituation

Juan är en 77-årig ensamstående man med allvarlig hjärtsvikt och andra sjukdomar som har gjort honom fysiskt svag. Juans kognitiva funktioner är intakta. De senaste 3–4 åren har varit mycket besvärliga och Juans KOL har gjort sig påmind allt oftare. Efter att Juans hustru dog för två år sedan har hans båda döttrar fått ta större ansvar för tillsynen av honom. Hemtjänstens hjälp är ovärderlig men räcker inte. Döttrarna upplever att situationen blivit allt mer ohållbar. Efter viss övertalning flyttade Juan till ett äldreboende för två månader sedan.

Efter att Juan återigen har behandlats för sin hjärtsvikt på sjukhuset ska han nu transporteras till äldreboendet.

Före avresan har han i samråd med döttrarna och behandlande läkare formulerat ett dokument där det framgår att Juan inte önskar någon behandling om han skulle bli akut dålig, även om behandlingen skulle förlänga livet. Ambulanspersonalen informeras om Juans ställningstagande. Under den timplånga transporten är hans tillstånd stabilt. Juan berättar att han nu är mätt på livet och ser fram emot att slippa sitt lidande. Transporten avslutas och Juan lämnas på äldreboendet.

Bara några timmar senare försämras Juans andning. Juan ger ett tydligt besked till personalen på äldreboendet att han inte vill träffa någon läkare. Under natten blir Juan sämre och på morgonen har han snabb och rosslande andning. Han är kallsvettig och svår att få kontakt med. Den ansvariga sjuksköterskan på boendet ringer 112. Av en tillfällighet larmas samma ambulanspersonal som dagen innan. På plats konstaterar de att Juan har utvecklat ett akut, livshotande lungödem. Patienten är blå om läpparna och orolig. Det går inte att samtala med honom. Det finns panik i blicken och det är uppenbart att Juan lider. Hans döttrar finns inte på plats och vårdhemspersonalen uttrycker att detta är en situation de inte vill hantera själva.

”Övergriper” på sovande patient

Följande händelse inträffade under morgonarbetet på ett sjukhem. I ett rum ligger Ester. Hon är mycket morgontrött och visar detta genom att vara vrång, sur och envis. Det krävs tid och tålamod med henne. Denna morgon kliver ett vårdbiträde in, tänder lampan i taket och börjar tala högt med Ester. Innan Ester ens har fått chansen att vakna och förstå vad som skulle hända så börjar vårdbiträdet att dra av henne täcket. Det blir nästan slagsmål. Ester kommer efter många om och men upp ur sängen.

Gynekologisk undersökning och studenter

Till gynekologmottagningen kommer Maria, 19 år. Hon har i några dagar upplevt klåda och irritation från underlivet. Maria är ängslig eftersom detta är första gången hon ska undersökas gynekologiskt. Efter att Maria fått berätta om sina symtom påbörjar läkaren undersökningen, i rummet finns en sjuksköterska närvarande.

Under undersökningen stormar två studerande in och säger att deras handledare lovat dem att få vara med vid undersökningen. Maria blir spänd och nervös. Läkaren frågar Maria om de studerande får vara med. Maria svarar nervöst: ”Jag vill helst att de går ut men om de måste vara här så får det väl gå ändå”.

